

*Мінковський Вадим Вадимович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕПРАВОМІРНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ В УМОВАХ ВІЙНИ

24 лютого 2022 року через військову агресію Російської Федерації проти України Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/2022 було введено воєнний стан на території України [1]. Зазначена обставина значною мірою впливає на велику кількість юридичних явищ, зокрема на притягнення до цивільної відповідальності за неправомірне використання торговельної марки в мережі Інтернет.

Слід зазначити, що цивільна відповідальність за неправомірне використання торговельної марки в мережі Інтернет полягає у відшкодуванні порушником майнової та/або моральної (немайнової) шкоди. Крім того, Цивільним кодексом України (далі – ЦК України) передбачено, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу [2]. Таким чином, притягнення порушника до цивільної відповідальності здійснюється у судовому порядку.

Однією з особливостей настання цивільної відповідальності за зазначене цивільне правопорушення є те, що через тимчасову окупацію окремих територій України судові органи не можуть здійснювати правосуддя, внаслідок чого порушники прав інтелектуальної власності не несуть відповідної цивільної відповідальності.

Для вирішення зазначеного проблемного питання Верховним Судом було прийнято Розпорядження «Про зміни територіальної підсудності судових справ в умовах воєнного стану» від 06.03.2022 р. № 1/0/9-22 відповідно до якого, змінено підсудність деяких судів, що надає можливість здійснення правосуддя та притягнення порушників до цивільної відповідальності [3].

Також, через тимчасову окупацію окремих територій України виникають складнощі при визначенні розміру матеріальної шкоди, завданої неправомірним використанням торговельної марки в мережі Інтернет. Зазначена обставина має значення якщо суб'єкт підприємницької діяльності (порушник) здійснює діяльність із продажу

контрафактного товару на тимчасово окупованих територіях та не подає ніякої фінансової звітності. Таким чином, унеможлиблюється застосування принципу визначення розміру майнової шкоди, що запропоновано Вищим господарським судом України, відповідно до якого одиниця контрафактного товару витісняє з ринку одиницю оригінального товару. Розмір обраховується по одному із двох варіантів: або за вартістю контрафактного товару, або за вартістю оригінального товару [4]. Таким чином унеможлиблюється отримання інформації про сам факт продажу контрафактного товару, визначення вартості однієї одиниці товару та визначення кількості проданого товару. У свою чергу, для вирішення зазначеного проблемного питання необхідне звільнення тимчасово окупованих територій України.

Ще однією особливістю є прийняття Закону України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України», відповідно до якого майнові права інтелектуальної власності, строк чинності яких спливає на день введення в Україні воєнного стану або під час дії воєнного стану, залишаються чинними до дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану [5].

Виходячи із цього, враховуючи що майновими правами інтелектуальної власності є право на використання торговельної марки; виключне право дозволяти використання торговельної марки; виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання, слід зазначити, що зазначена норма права сприяє настанню цивільної відповідальності за неправомірне використання торговельної марки в мережі Інтернет. Таким чином, власники торговельних марок, строк дії свідоцтва на які закінчується у період дії воєнного стану та які неправомірно використовуються в мережі Інтернет мають правові підстави для обчислення розміру завданої майнової та немайнової шкоди від такого використання.

Крім того, продовження права перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки дає змогу власнику прав на торговельну марку звертатися до адміністрації веб-сайту, на якому вона неправомірно використовується із вимогою про припинення такого неправомірного використання.

Підводячи підсумки, слід наголосити, що через військову агресію Російської Федерації проти України виникли певні особливості

настання цивільної відповідальності за неправомірне використання торговельної марки в мережі Інтернет, пов'язані із підсудністю судових справ, визначенням розміру та відшкодуванням майнової шкоди. Також слід зазначити, що в період дії воєнного стану удосконалюється галузеве законодавство, що сприяє удосконаленню правової охорони прав власника свідоцтва на торговельну марку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

3. Про зміни територіальної підсудності судових справ в умовах воєнного стану: Розпорядження Верховного Суду від 06.03.2022 р. № 1/0/9-22. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/war/Rozp_06_03_2022.pdf

4. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: Постанова Пленуму ВГСУ від 17.10.2012 № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12#Text>

5. Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України: Закон України від 01.04.2022 р. № 2174-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text>

Мошинська Яна Степанівна,

аспірантка кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ

Найбільшим досягненням у процесі розвитку міжнародного права щодо захисту прав дитини є закріплення пріоритету благополуччя дитини над правами батьків. Зокрема, відповідно до ст. 171 Сімейного кодексу України [1] (далі – СК України) дитина має право бути